

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/251/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812200338
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2012:7812200338.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu B. O. X., X..H..E., W., Ú. X, IČO: 35 724 803, proti žalovanej U. D., bytom H., U. R./X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenie na ochranu občana spotrebiteľa M., F., Q. XX, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, Stropkov, Nám. SNP 7, o zaplatenie 679,93 € s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu 5C 38/2012-61 z 22.6.2012 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie vo výroku o trovách konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa uznesením konanie zastavil, vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uznesenia výrok o zastavení konania odôvodnil späťvzatím návrhu na začatie konania podľa § 96 ods. 1 O.s.p. Vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia nepriznal v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p. z dôvodu, že združenie vzniklo na ochranu spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch a preto nie je dôvod, aby bolo ešte zastúpené právnym zástupcom a jeho právny zástupca ani neposkytol žiadne právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie vo veci samej. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Uznesenie vo výroku, ktorým mu nebola priznaná náhrada trov konania napadol včas podaným odvolaním vedľajší účastník na strane žalovanej, navrhol ho zmeniť a priznať mu náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania. Bol toho názoru, že v danej veci bolo potrebné výrok o trovách aj medzi hlavnými účastníkmi, aj medzi žalobcom a ním odôvodniť ust. § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p., pretože z procesného hľadiska zásadne platí, že zastavenie konania zavinil žalobca. Nemal ilúzie o ušľachtilých pohnútkach žalobcu vo vzťahu k späťvzatiu žaloby a mal za to, že žalobca veľmi pragmaticky, v snahe nenavyšovať vo svoj neprospech trovy konania a zachrániť podstatnú časť zaplateného súdneho poplatku, berie žaloby späť na súdoch, kde vstúpil do spotrebiteľských konaní. Žalobca totiž celoplošne ignoruje premlčaciu lehotu podľa Občianskeho zákonníka, podáva žaloby v premlčaných právnych veciach a pri námietkach premlčania sa dožaduje aplikácie obchodného kódexu na stanovenie dĺžky premlčacích lehôt, prípadne poukazuje na dohodnuté desaťročné premlčacie lehoty, ktoré v spotrebiteľskom práve nie je možné akceptovať. Preukazoval, že v množstve súdnych sporov pôsobil už jeho vstup do konania (aj bez vyjadrenia vo veci samej) pre žalobcu odradzujúco v tom zmysle, že uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatňovaného nároku, vzal žalobu v celom rozsahu späť. Uviedol ďalej, že súd nezohľadnil skutočnosť, že v osobe žalobcu ide o súčasť silnej nadnárodnej siete 49 spoločností v takmer 30 krajinách a táto spoločnosť nemá problém zabezpečiť si vlastné právne oddelenie a napriek tomu súd nezisťoval účelnosť trov u neho, ale paradoxne u bezmajetného združenia, ktorého jediným cieľom a poslaním je ochrana práv spotrebiteľa. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach

nevylučuje, aby aj účastník odborne spôsobilý hájil svoje záujmy v konaní a dal sa zastúpiť zástupcom. Súd prvého stupňa podľa jeho názoru pri nepriznaní trov postupoval v rozpore s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdneho dvora EÚ a v rozpore s ustálenou súdnou praxou a právnou teóriou. Citoval článok 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ a články 38 a 47 Charty základných práv EÚ ako aj časti z vybraných rozhodnutí všeobecných súdov Slovenskej republiky ako aj Ústavného súdu SR.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka s jeho názormi súhlasila, nakoľko ju tento zastupuje vo všetkých právnych veciach pred súdom, štátnymi orgánmi, úradmi a osobami. Patrí mu preto podľa jej názoru náhrada trov v plnom rozsahu.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka navrhol napadnutý výrok potvrdiť ako vecne správny a priznať mu trovy odvolacieho konania. Citoval § 93, § 137, § 142, § 146 ods. 2 a § 150 O.s.p. a stotožnil sa s názorom, že v prípade trov vedľajšieho účastníka nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Nevidel význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. V danej veci nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia.

Uznesenie vo výrokoch o zastavení konania a o trovách konania vo vzťahu žalobcu a žalovanej nebolo odvolaním napadnuté, nadobudlo právoplatnosť (§ 206 ods. 3 O.s.p.), preto v týchto výrokoch nebolo odvolacím konaním preskúmané.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a zistil, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie uznesenia (§ 219) ani na jeho zmenu v napadnutom výroku (§ 220), lebo postupom súdu bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom, preto uznesenie vo výroku o trovách konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka podľa § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p. zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Ako vedľajší účastník sa môže popri žalobcovi alebo žalovanom zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, ktorým v zmysle poznámky 10a pri § 93 ods. 2 O.s.p. je napríklad aj zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. V zmysle § 93 ods. 4 O.s.p. vedľajší účastník v konaní má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, koná však iba sám za seba. Keďže vedľajší účastník v konaní má rovnaké procesné práva a povinnosti ako hlavný účastník, znamená to, že mu v prípade úspechu môže byť priznaná náhrada jeho trov a v prípade neúspechu môže byť zaviazaný k náhrade trov úspešnému účastníkovi. Súd prvého stupňa sa otázkou náhrady trov vo vzťahu medzi vedľajším účastníkom a účastníkom vystupujúcim na procesnej protistrane musí zaoberať (na návrh) vo výroku svojho rozhodnutia.

V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trov konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Len výnimočne pri takých trovách, ktoré by pri riadnom priebehu konania nevznikli, spravuje sa náhrada trov zásadou zavinenia. Ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené, vyjadruje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok konania, pretože v zmysle nej výsledok konania nie je rozhodujúcim pre nárok na náhradu trov konania a účastníci (ani vedľajší účastníci) na ich náhradu nemajú nárok. Zásada zavinenia na zastavení konania z hľadiska náhrady trov je vyjadrená v odseku 2 § 146 O.s.p., pretože ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zaviniel, že konanie muselo byť zastavené. Pritom zavinenie je možné posudzovať len z procesného hľadiska, nikdy nie podľa hmotného práva. Preto, ak žalobca vzal žalobu späť, z procesného hľadiska zásadne platí (pokiaľ nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p.), že zaviniel, že konanie muselo byť zastavené a je preto povinný nahradiť trovy konania žalovanému (vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na strane žalovaného).

Uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku a jeho odôvodnení je arbitrárne, pretože súd nedostatočne odôvodnil, prečo vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania, keďže pri aplikácii § 150 ods. 1 O.s.p. sa obmedzil iba na konštatovanie, že združenie vzniklo na ochranu spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch a preto nie je dôvod, aby toto združenie ešte bolo zastúpené

právnym zástupcom a tento vo veci ani neposkytol žiadne právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Právo účastníkov na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces (konanie) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a procesnou zárukou spravodlivého rozhodnutia, preto je povinnosťou súdu v každom svojom rozhodnutí (a to aj v rozhodnutí o procesnom nároku) uviesť v súlade s ust. § 167 ods. 2 v spojení s § 157 ods. 2 O.s.p. dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých je rozhodnutie založené, lebo inak účastník objektívne nemá možnosť posúdiť správnosť, resp. nesprávnosť rozhodnutia, príp. postupu súdu a efektívne využiť svoje procesné právo na podanie odvolania proti rozhodnutiu, a ani odvolaciemu súdu nie je umožnené posúdiť správnosť postupu súdu prvého stupňa pri vydaní rozhodnutia. Odôvodnenie, ktoré nezodpovedá týmto zákonným a ústavným požiadavkám, má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov a súčasne znamená odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom, lebo takým postupom súdu je účastníkovi znemožnená realizácia procesných práv priznaných mu procesným predpisom za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. V takom prípade preto prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V dôsledku nedostatočného (príliš stručného) odôvodnenia správnosť úvahy súdu prvého stupňa nemohol posúdiť nielen odvolací súd pri svojej prieskumnej činnosti, ale nemohol na ňu reagovať ani vedľajší účastník, ktorému sa tak postupom súdu prvého stupňa odňala možnosť konať pred súdom. Bolo mu totiž znemožnené uplatňovať v súdnom konaní tie procesné práva, ktoré mu podľa jednotlivých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku patria. Konkrétne nemá možnosť posúdiť, ako presne súd vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy, akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní o trovách konania a keďže sa nedá zistiť, prečo súd vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania, nemá tento ani možnosť proti rozhodnutiu súdu brániť sa právne relevantným odvolaním.

Vedľajší účastník pritom podaním zo 14.3.2012 (č.l. 32) oznámil svoj vstup do konania a zároveň uplatnil nárok na náhradu trov konania a podaním z 10.4.2012 (č.l. 39-40) vzniesol aj námietku premlčania voči uplatnenému nároku. K späťvzatiu žaloby došlo až 13.6.2012 (č.l. 56).

So zreteľom na uvedené uznesenie vo výroku o trovách konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka muselo byť zrušené a vec v rozsahu zrušenia vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude opätovne rozhodnúť o trovách konania, teraz už len vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť tak, aby účastníkom z neho bolo zrejmé, na základe ktorého ustanovenia zákona súd vo veci rozhodol, prečo a ako sa vypořiadal s účelnosťou poskytnutých úkonov právnej služby, pričom prihliadne na všetky do úvahy pripadajúce ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Ak prvostupňový súd o trovách opätovne rozhodne podľa § 150 ods. 1 O.s.p., svoju úvahu náležite odôvodní. Rozhodnutie musí byť pre účastníkov (i vedľajšieho účastníka) plne pochopiteľné tak, aby aj odvolací súd (v prípade opätovne podaného odvolania) mohol posúdiť, či pri jeho vydaní prvostupňový súd postupoval správne, či rozhodol opodstatnene a zákonne.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.